

www.ark.eu/drielandenpark

AGENDA

11 januari, 14.00 uur

Wandeling: **grazers in de winter** Start: kruising Schuttebergsweg - Meelenbroekerweg in Vaals, Gratis, aanmelden verplicht bij beheerder Anke Brouns, anke.brouns@ark.eu

12 februari, 19.30 uur

Lezing **natuurgebieden net over de grens, door Olaf op den Kamp** Locatie: IVN Vaals-Vijlen, lokaal Auw Sjoel, Lindenstraat 17, Vaals. Gratis, aanmelden verplicht bij Ellen Luijks, ellen.luijks@ark.eu

Winter voor hooglanders begon van de zomer

Bloemen zijn uitgebloeid, het gras groeit niet meer en de eerste nachtvorst en sneeuwvlokken hebben de komst van de winter al weer aangekondigd. Volgens onze kalender begint de winter op 21 december, maar voor wilde dieren zijn de voorbereidingen op een koude winter al veel eerder begonnen. Voor de Schotse hooglanders in de natuurgebieden in het Drielandenpark geldt dat ook.

In de herfst hebben Schotse hooglanders hun voorbereidingen voor de winter getroffen. Ze hebben een dikke, vette wintervacht gemaakt. Die vacht isoleert goed en het koude regenwater glijdt er makkelijk van af. Koud zullen ze het dus niet krijgen.

Wie van de zomer naar de runderen heeft gekeken, snapt dat de voorbereiding voor de winter toen al begon. Want wat deden de runderen toen het gewas er wild en weelderig bij stond? Eten, eten en nog eens eten. Daarmee legden ze een flinke onderhuidse vetvoorraad aan. Dat vet helpt ze om de winter goed door te komen. En niet alleen onder de huid, maar ook in het spierweefsel liggen vele tientallen kilo's van deze 'energierepen' opgeslagen. Met name in de maanden januari, februari en maart zullen deze worden aangesproken totdat gras en andere planten in het voorjaar weer gaan groeien.

De runderen in het Drielandenpark worden in principe niet bijgevoerd. Primitieve runderrassen, zoals de Schotse hooglander, zijn uitstekend in staat om een natuurlijke seizoenscyclus door te maken, net als herten, reeën, hazen en konijnen. Vermageren aan het einde van de winter hoort erbij en is zeker niet ongezond of zielig. Runderen die het zonder betutteling moeten stellen halen het beste en sterkste uit zichzelf naar boven: veerkracht en inventiviteit. Ze passen hun menu, hun spijsvertering en stofwisseling aan de omstandigheden aan. Ze kunnen prima omgaan met een gewichtsverlies tot wel 25% van hun zomergewicht.

Hoe goed de runderen zichzelf ook kunnen redden, de beheerder houdt in de winter wel degelijk een oogje in het zeil. Zo wordt bekeken of het aantal runderen is afgestemd op de hoeveelheid voedsel in het natuurgebied en of

er nog genoeg winterruigte staat om in de guurste periode van het jaar van te eten. De beheerder heeft een inschatting gemaakt en volgt deze winter het verloop. Mocht het echt noodzakelijk zijn dan wordt alsnog tot bijvoeren overgegaan.

Het is erg belangrijk dat u de runderen met rust laat. Ga geen brood, hooi of groenteafval voeren! Al is de winter nog zo streng. Voeren heeft een negatieve invloed op het gedrag van de dieren. De runderen worden dan opdringerig, gaan zeuren en wandelen is dan een stuk minder prettig. En bovendien wordt de oerdrang om zelf naar voedsel te zoeken de runderen ontnomen.

Heeft u vragen over de runderen in onze gebieden? Neem dan gerust contact op met de kuddebeheerder van FREE Nature Patrick van den Burg (06-5398 1714).

Onderstaande medewerkers kunt u in het gebied tegenkomen. Meer weten? Neem dan contact op met een van de medewerkers.

Projectleider

Ger van den Oetelaar
 06-20447518
 ger.vandenoetelaar@ark.eu

Beheerder / Voorlichter

Anke Brouns
 06-23340793
 anke.brouns@ark.eu

Communicatiemedewerkster

Ellen Luijks
 06-23340756
 ellen.luijks@ark.eu

Rentmeester

Peter van Soest
 06-53262025
 info@rentmeestervansoest.nl

Kuddebeheerder FREE Nature

Patrick van den Burg
 06-53981714
 patrick.vandenburg@freenature.nl

www.ark.eu/drielandenpark

Informatieavond en excursies over nieuwe natuur Vijlen en Mechelen

AGENDA

27 maart, 19.30 uur

Lezing: **Vogels in het Drielandenpark door Max Berlijn** Locatie: Gemeenschapshuis A gen Sjoëël, Hilleshagerweg 32, Mechelen. Gratis, aanmelden bij Ellen Luijks, ellen.luijks@ark.eu

26 april, 14.00 uur

Bloeiende bomenwandeling Start: Kruising Schuttebergsweg - Meelenbroekerweg, Vaals. Gratis, aanmelden verplicht bij Ellen Luijks, ellen.luijks@ark.eu

In maart 2014 organiseert ARK Natuurontwikkeling een informatieavond en twee excursies over de ontwikkeling van nieuwe natuur in Mechelen en Vijlen. Omwonenden en belangstellenden zijn van harte welkom om te horen over het natuurgebied waar onder andere grauwe klauwier en hazelmuis van kunnen profiteren.

Het Drielandenpark in Zuid-Limburg heeft er twee nieuwe natuurgebieden bij, aan de Dal-Bissenweg in Mechelen en aan de Groenenweg in Vijlen. ARK Natuurontwikkeling nodigt omwonenden en andere belangstellenden uit voor een informatieavond op 18 maart 2014 en voor twee excursies op 29 maart.

Natuurlijke bosranden

Grenzend aan bestaande natuurgebieden heeft ARK afgelopen maanden 20 hectare landbouwgrond omgevormd in natuur. Schotse hooglanders grazen gedurende het hele jaar in de gebieden. In plaats van een harde scheiding tussen bos en grasland ontstaat er een brede weelderig begroeide zone waar allerlei bloeiende planten en struiken de ruimte krijgen. Zeldzame soorten als grauwe klauwier en hazelmuis kunnen hiervan profiteren.

Internationale verbinding

De twintig hectare nieuwe natuur zijn ook internationaal belangrijk. Bestaande en nieuwe Zuid-Limburgse natuur vormen samen een belangrijke schakel in de grote verbindingen tussen het Limburgse heuvelland met Eifel en

Ardennen. In de Eifel en de Ardennen leven bijzondere zoogdieren zoals wilde kat, boomarter en lynx. Door het verbeteren van de verbindingen wordt het voor deze soorten makkelijker om de Zuid-Limburgse natuur te vinden.

ARK in het Drielandenpark

ARK ontwikkelt natuur in opdracht van de provincie Limburg. We creëren en verbeteren verbindingen tussen natuurgebieden, we werken aan structuurversterking voor de landbouw en aan soortbescherming. Ook verzorgen we veldlessen voor basisscholieren en proberen we bewoners zoveel mogelijk te betrekken bij ons werk.

Wilt u meer weten over ARK en de nieuwe natuur, of meepraten over de ontwikkelingen?

Meldt u dan aan voor de informatieavond of voor een van de excursies bij ellen.luijks@ark.eu.

Informatie-avond:
18 maart 2014, 19.30 uur,
Gemeenschapshuis A gen Sjoëël
Hilleshagerweg 32,
Mechelen

Excursie Mechelen,
29 maart, 10.00 uur – 12.00 uur
Verzamelen op de Dal-Bissenweg
ter hoogte van huisnr 12

Excursie Vijlen,
29 maart, 13.00 uur – 15.00
Verzamelen op de kruising
Groenenweg-Vijlenstraat.

Onderstaande medewerkers kunt u in het gebied tegenkomen. Meer weten? Neem dan contact op met een van de medewerkers.

Projectleider

Ger van den Oetelaar
06-20447518
ger.vandenoetelaar@ark.eu

Beheerder / Voorlichter

Anke Brouns
06-23340793
anke.brouns@ark.eu

Communicatiemedewerkster

Ellen Luijks
06-23340756
ellen.luijks@ark.eu

Rentmeester

Peter van Soest
06-53262025
info@rentmeestervansoest.nl

Kuddebeheerder FREE Nature

Patrick van den Burg
06-53981714
patrick.vandenburg@freenature.nl

www.ark.eu/drielandenpark

Struinen door Zuid-Limburg met unieke kaart

AGENDA

12 juli, 14.00 uur
 Excursie: **Dagvlinders in het Drielandenpark** Start: Kruising Schuttebergsweg - Meelenbroekerweg, Vaals. Gratis, graag aanmelden bij Ellen Luijks, ellen.luijks@ark.eu

30 augustus, 19.30 uur
Nachtvlinderavond, rondom Wolfhaag. Gratis, aanmelden niet nodig. Meer info: Ellen Luijks, ellen.luijks@ark.eu

Twee prachtige kaarten om te wandelen, fietsen én te struinen door Zuid-Limburg. Dat is wat deze nieuwe kaart uniek maakt. Hiermee kunnen we uren dwalen door het Heuvelland.

U wordt nadrukkelijk uitgenodigd om al struinend, over door grote grazers gemaakte paadjes of dwars door de velden, onze weg

te zoeken door de nieuwe wildernis. Een fraai getekende detailkaart geeft aan waar toegangspoortjes zijn, zodat u als bezoeker de weg door het terrein weet te vinden. Rond de kaart staan leuke weetjes over het gebied, de dieren die er leven, historische feiten en waarom juist hier nieuwe natuur wordt ontwikkeld en hoe. Op de achterkant staat een topografische kaart

STRUINEN DOOR EEN SPROOKJESACHTIG LANDSCHAP

Unieke kaarten van de natuur rond Wolfhaag, Dal Bissen en Vijlen
 Bezoekadres: met de kaart voor het gebied van de natuur, Wierden, Nieuw- en Oude Bissen
 Met toeristische informatie en natuurweetjes

met alle wandelroutes en fietsknooppunten.

Kopen?

Ook al struinend Zuid-Limburg verkennen? Voor 3 euro koopt u de kaart bij een van de verkooppunten. Kijk voor een lijst met alle verkoopadressen op www.ark.eu/struinkaart. Kijk voor meer informatie over de gebieden van ARK op www.ark.eu/drielandenpark.

www.ark.eu/drielandenpark

Agenda

Insectencursus

23 & 30 augustus en 6 en 30 september
vanaf 10.00 uur tot 15.00

Wijlre e.o., Zuid-Oost Zuid-Limburg Deelname €15,-. Voor degene die in onze terreinen willen inventariseren gratis.

Nachtvlinderavond

30 augustus, vanaf 19.30 uur tot ...
Rondom Wolfhaag, Schuttebergsweg
Deelname gratis, aanmelden niet nodig.

Dood doet leven-excursie

21 september, 14.00 uur. Deelname gratis.
Kruising Schuttebergsweg - Meelenbroekerweg, Wolfhaag (Vaals).

Voor alle activiteiten geldt: meer info of aanmelden: Ellen Luijks, ellen.luijks@ark.eu

Projectleider	Rentmeester
Ger van den Oetelaar	Peter van Soest
06-20447518	06-53262025
ger.vandenoetelaar@ark.eu	info@rentmeestervansoest.nl

Beheerder / Voorlichter	Kuddebeheerder FREE Nature
Anke Brouns	Patrick van den Burg
06-23340793	06-53981714
denis.frissen@ark.eu	patrick.vandenburg@freenature.nl

Communicatiemedewerkster
Ellen Luijks
06-23340756
ellen.luijks@ark.eu

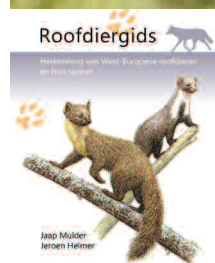
EERSTE RESULTATEN WILDE KAT MET ZENDER

Begin juni werd in de omgeving van Vaals de eerste Nederlandse wilde kat ooit voorzien van een halsband met zender.

De eerste gegevens zijn spectaculair. ARK Natuurontwikkeling wil met dit zenderonderzoek informatie verzamelen over het doen en laten van de zeer zeldzame wilde kat in Nederland.

De zender op de halsband van de jonge kater geeft precies aan waar de kat wanneer was. Hij bestrijkt een groot gebied waarvan hij elke uithoek regelmatig bezoekt. Hij zwerft rond in bosgebieden in zowel Nederland, België als Duitsland. Het is dus met recht een drielandenkater. Het gebied lijkt ongeveer 35 vierkante kilometer groot te zijn en strekt zich uit van de westrand van het Vijlenerbos, tot diep in het Aachener Wald. De uiterste punten liggen bijna 15 kilometer uit elkaar. De grootste afstand die het dier afgelopen maand in één nacht heeft afgelegd bedraagt in vogelvlucht meer dan 9 kilometer.

Opvallend is dat het dier bij het door-kruisen van zijn leefgebied regelmatig twee drukke wegen oversteeft. Deze wegen zijn op deze plekken niet voorzien van tunnels voor fauna. De kat passeert

de weg dus tussen het verkeer door. Dat is een groot risico. Bij een andere drukke weg maakt de wilde kat gebruik van een tunnel die aangelegd is voor dassen om veilig de weg te passeren.

Inmiddels is gebleken dat de gezenderde kater zijn leefgebied deelt met minimaal één andere wilde kat. Deze zomer gaan de onderzoekers proberen om nog een wilde kat te voorzien van een zender.

Dit onderzoek wordt uitgevoerd om meer te weten te komen over het terreingebruik van de wilde kat. Met

deze informatie kan het dier beter beschermd worden.

Om roofdieren makkelijker te herkennen heeft ARK een gidsje en een app ontwikkeld. De app is verkrijgbaar via: Google Play Store en iTunes App Store. Zoekterm: Roofdieren. De waterbestendige Roofdiergids is ook nog te bestellen voor 8 euro exclusief verzendkosten, via info@ark.eu.

Meer over het onderzoek is te lezen op www.ark.eu/wildekat.